

EL LLENGUATGE

Toponímia correcta (II)

L'escriptura correcta dels nostres noms de lloc no es veu exempta de problemes. Però es tracta, essencialment, de problemes molt específics, de detall, originats, sovint, per les lògiques discrepàncies que inevitablement sorgeixen entre els especialistes pel que fa a una forma determinada, a què s'afegeixen les raons de l'amor propi i de l'erudició locals.

El que importa, però, a més de la decisió de cadascú en el camp on la pot exercir —tal com demanàvem ahir— és la claredat d'algunes nocions bàsiques, la confusió en les quals condueix massa sovint a discussions espesses i estèrils. Així, encara n'hi ha que sostenen —i, cosa que és més greu, ho practiquen— que en un text escrit en castellà els topònims catalans han de revertir una forma castellanitzada, suposadament oficial, sense aturar-se a pensar que aquesta castellanització oficial no és pas sistemàtica i total sinó, ben al contrari, desigual i parcial i que, d'altra banda, també és més parcial del que es creu l'oficialitat de les formes castellanitzades. Vegem uns pocs exemples de tot el que hem dit: a «Sardanyola» no s'ha respectat la síl·laba inicial que s'ha respectat a Cervera o Cervelló, i en canvi s'hi ha mantingut el grup ny que s'ha canviat per ñ a «Bañolas», en què també s'ha alterat la mateixa terminació que s'ha mantingut a Sitges i a Blanes. En casos com ara «Vich», «Tahull» i «Bohi» no es pot pas parlar de castellanització sinó, simplement, de forma errònia oficial. I, en d'altres, com «San Lorenzo del Munt» o «San Pedro de Caserras», hi ha castellanització evident però sense cap caràcter oficial. L'arbitrarietat, doncs, és el comú denominador de totes aquestes formes que hem transcrit entre cometes, i res no en justifica l'ús, encara que sigui en textos castellans. Solament en uns quants casos comptats de toponímia major, tenim uns noms de llocs catalans amb una forma específicament castellana, no adaptada arbitràriament, sinó tradicional i secular, que és lògic de fer servir en un text castellà.

ALBERT JANE